

'Ze moeten zich niet alleen
tegenover mij verantwoorden,
maar ook tegenover elkaar'

In Zwols hoveniers- collectief heerst geen macho-cultuur: ‘We merken dat we veel vrouwen aantrekken’

Zij-instromer Adriaan Mosterman heeft zijn roeping gevonden in het hoveniersvak

Adriaan Mosterman uit Zwolle heeft pas drie jaar geleden zijn roeping gevonden in het hoveniersvak. Hij begon in zijn eigen tuin en staat inmiddels aan het hoofd van hovenierscollectief Stadshovenier Zwolle. Met zijn bedrijf wil Mosterman de stad groener maken en klanten laten zien dat ze ook eenvoudig zelf aan de slag kunnen.

Auteur: Mirte van Rooijen

Voor de derde editie van Hovenier in het Vizier zijn we op bezoek in Zwolle. Eerst gaan we langs bij Stadshovenier Zwolle. Dit is een hovenierscollectief dat bestaat uit tien medewerkers en opgericht is in 2017. Het opvallende aan dit collectief is dat het geen hiërarchische structuur heeft: alle medewerkers zijn gelijk aan elkaar en niemand is bij het bedrijf in dienst. Daarnaast bestaat het collectief uit veel zij-instromers, zoals wetenschappers en mensen uit het bedrijfsleven. Tot deze laatste categorie behoort ook oprichter Adriaan Mosterman.

Mosterman ontvangt ons bij hem thuis. Hij woont in het centrum van Zwolle, in een normaal ogend rijtjeshuis. Althans, zo ziet het er van buiten uit. Van binnen is het een moderne woning, waarbij de woonkamer deels is overkapt met een glazen dak. ‘Op deze manier is het op een grijze winterdag alsnog zonnig en heb ik mooi uitzicht op de tuin’, zegt Mosterman. In de tussentijd zet hij een pot thee en terwijl de kopjes nog gloeiendheet zijn, vertelt hij over de totstandkoming van het collectief.

Buiten bootcampen

‘Ik heb altijd veel op kantoor gezeten, maar miste het buitenleven. Ik ben een buitenmens en wil graag fysiek bezig zijn. In mijn zoektocht heb ik in 2007 een buitensportbedrijf opgezet: een landelijk bedrijf waar je bootcamplessen kon volgen. Dat was aan de ene kant heel erg leuk, maar ik kwam niet vaker buiten, want dat was weggelegd voor de sportinstructeur. Ik kwam erachter dat ik deze rol zelf niet leuk vond. Met het buitensportbedrijf ben ik daarom gestopt en dus moest ik weer terug naar het bedrijfsleven’, zegt Mosterman.

Het buitenleven bleef aan hem trekken, al kwam het vak hovenier niet direct bij Mosterman op. Daar kwam pas verandering in toen hij zijn eigen achtertuin liet aanleggen door de Zwolse hovenier Harry Pierik. ‘Ik hielp hem mee met het planten en dacht: dit vind ik echt heel gaaf’. De vader van Mosterman heeft altijd in de bouw gewerkt, maar Adriaan had daar moeite mee. ‘Huizen bouwen en de betongeur vond ik niets. Daarnaast was de cultuur te stoer. Hoveniers zijn

over het algemeen zachtere mensen en je bent veel meer met natuur bezig dan in de bouw. In mijn eigen achtertuin vielen de puzzelstukjes in elkaar en van daaruit ben ik gestart.'

Eenvoudig was dat niet: je bent nog geen hovenier als je een paar planten in de grond zet. Mosterman had nog veel te leren. 'Ik heb gelukkig les gehad van Harry Pierik. Hij is ook oud-docent en kan goed uitleggen, dus dat is handig. Daarnaast ben ik gaan helpen bij andere hoveniers. Ik leer het beste door gewoon te doen en op deze manier kon ik tegelijkertijd een netwerk opbouwen en het collectief beginnen.'

Zoveel mogelijk tegels eruit

In het collectief is Mosterman de hoofdaannemer. Hij gaat als eerst naar de klant toe en denkt mee over de inrichting van de tuin. Als er in de tuin bestraat moet worden, dan heeft het collectief stratenmakers in huis. Ook voor timmerwerk zijn de juiste mensen aanwezig. 'Maar het collectief legt vooral de nadruk op het groen. De meeste mensen zijn echte bomen- en plantenmensen. Als wij langskomen willen we dat er meer tegels uit de tuin zijn gehaald dan dat erin komen.'

Het belangrijkste doel van het collectief is om de stad Zwolle groener te maken. 'Wij zijn heel uitgesproken in het ecologisch handelen. Zo werken we alleen in Zwolle en omgeving om de voetafdruk zo klein mogelijk te houden. We zullen ook nooit een tuin aanleggen met alleen maar tegels. Als een klant dat wel wil, moeten we ze helaas doorverwijzen naar een andere hovenier. Maar het mooiste is als we de klant kunnen overtuigen om toch groen in de tuin te planten. Het is een misverstand dat stenen voor minder onderhoud zorgen.'

Mosterman vindt dat klanten zichzelf vaak onderschatten als het op onderhouden van de tuin aankomt. 'Als we een tuin aanleggen, betrekken we de klant echt bij het proces. We nemen ze bijvoorbeeld mee naar kwekers die ecologisch handelen en laten daar het aanbod zien. Daarna mogen ze zelf helpen met inplanten. Het grappige is dat veel klanten dit ontzettend leuk vinden om te doen. Daarom werken we ook aan *do it yourself*-instructies. Dan kunnen klanten er zelf mee aan de slag.'

Op de vraag of hij zichzelf in de vingers snijdt met de *do it yourself*-instructies moet hij lachen. 'Dat zou je denken hè, maar het tegenovergestelde blijkt waar. Ons doel is niet om met

zoveel mogelijk vissers in dezelfde vijver te vissen, maar om de vijver groter te maken.' Mosterman legt uit dat de stadshovenier nu veel vaker wordt gevraagd voor kleinere klussen of om even mee te helpen. 'De drempel lijkt door de *do it yourself*-instructies veel lager te worden. We bereiken een doelgroep die we anders nooit zouden bereiken, namelijk de mensen die graag zelf in de tuin klussen en niet alles willen overdragen aan een hovenier.'

Daktuinen

Bij Stadshovenier Zwolle wil nu ongeveer 80 procent van de klanten een tuin aanleggen. De overige 20 procent is gericht op onderhoud. 'Maar we verwachten dat dit gaat verschuiven. We zijn een jong bedrijf en dat betekent dat we nu vooral tuinen aanleggen. Maar het onderhoud wordt belangrijker op het moment dat mensen zelf in de tuin gaan werken,' legt Mosterman uit. Die 80 procent tuinaanleg bestaat niet alleen uit 'normale' tuinen. Stadshovenier Zwolle heeft zich ook gespecialiseerd in daktuinen. Het afgelopen jaar hebben de hoveniers ruim 900 daken veranderd in een daktuin, wat neerkomt op 15.000 vierkante meter aan tuin.

De populariteit van daktuinen komt deels door subsidie van het waterschap. 'Eerst kregen klanten subsidie voor de aanleg, nu alleen nog op het materiaal.' Dit materiaal is bij Stadshovenier Zwolle ook lokaal en milieuvriendelijk. 'We werken met een lokaal substraat: de vrachtwagens hoeven hiervoor maar tien kilometer te rijden. Daarnaast planten we alleen zaden die hier lokaal voorkomen. Een ecooloog vertelde bijvoorbeeld dat duifkruid op de rode lijst staat. Deze zit nu standaard in onze zadenmix. Zo helpen we om de biodiversiteit in stand te houden, wat ook veel beter is voor de insecten.' Het verbaasde Mosterman dat weinig hoveniers rekening met het milieu houden. 'Ik had verwacht dat deze natuurmensen veel meer voor het klimaat zouden doen, maar op ontzettend veel foto's van collega's staan betegelde tuinen. Dat moet beter kunnen.'

Regenwater opvangen

Veel tegels in de tuin zorgen er niet alleen voor dat er minder insecten komen. Ook het water kan slechter wegstromen. Mosterman: 'Bij het vergroenen van Zwolle draait het bij ons niet alleen om meer planten. Wij zetten ons ook in voor wateropvang-oplossingen in de tuin. Denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van watertonnen en waterzakken in de kruipruimte. Op

deze manier wordt het regenwater daar opgeslagen en hoeven de planten niet besproeid te worden met leidingwater. Al moeten we ons nog veel verder ontwikkelen op dit gebied.'

Het leerproces en meer informatie verzamelen is een van de kernpunten van Stadshovenier Zwolle. 'Het hoveniersvak is een ambacht en we willen de kennis graag uitbreiden. Niet alleen binnen ons collectief, maar ook daarbuiten. We zitten te denken aan het organiseren van workshops of cursussen. Ook voor mensen die zelf iets in de tuin willen doen.' Hij merkt dat klanten daarna vaker bellen voor hulp en dat er zo genoeg voor de stadshovenier te doen blijft. 'Ons basistarief is 39,25 euro per uur, exclusief btw. We willen het niet te duur maken, zodat de drempel laag blijft. Zwolle groener maken is echt ons hoofddoel, niet om er veel geld mee te verdienen. Als we winst maken, verdelen we dat binnen het team. Dat gaat heel transparant.' Mosterman legt uit dat deze bonussen niet verdeeld worden tijdens een geheim gesprek met de baas. Iedereen moet openlijk vertellen waarom zij de bonus verdienen. 'Dat zijn best spannende gesprekken, omdat het midden in de groep gebeurt. Maar het gaat altijd goed. Op deze manier krijgen de hoveniers meer vrijheid en meer verantwoordelijkheid. Ze moeten zich niet alleen tegenover mij verantwoorden, maar ook tegenover elkaar,' zegt Mosterman.

Een steentje bijdrage

Uiteindelijk wil Stadshovenier Zwolle uitbreiden met meer experts, hoveniers en zij-instromers. Mosterman besluit: 'We merken bijvoorbeeld dat we veel vrouwelijke hoveniers aantrekken. Het is hier minder macho en we hebben allemaal een gezamenlijk doel. We willen ons steentje bijdragen aan een milieuvriendelijke wereld. En hoe mooi is het dat we in onze achtertuin de eerste stap kunnen zetten.'

STADSHOVENIER ZWOLLE		2017
	10 vaste werknemers (5 fulltime, 5 parttime)	
	80% aanleg, 20% onderhoud	
	39,25 euro excl. btw	

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!